

УДК 332.122: 338.48

МОДЕРНІЗАЦІЙНА ПАРАДИГМА РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Андрій Голод

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського (Україна)*

Особливістю функціонування туристичної сфери у складі просторових суспільних систем в умовах посилення глобалізаційних та інтеграційних процесів є об'єктивна потреба у комплексній модернізації продуктивних сил як окремих територіальних формувань, так і регіонів і держави загалом. За цих обставин під модернізацією регіональних туристичних систем слід розуміти якісно новий розвиток усіх їхніх базових компонентів із орієнтацією на стандарти високорозвинених європейських країн.

Проте, на відміну від сфери матеріального виробництва, яка потребує реалізації реконструктивно-модернізаційної парадигми, пов'язаної із значними інвестиційними ресурсами, туристичний комплекс має прискорені можливості оновлення, оскільки наявні рекреаційні ресурси, об'єкти історико-культурної та етнічної спадщини, готельно-ресторанне господарство та регіональний менеджмент не потребують вагомих вкладень у їхнє оновлення [1].

Туризм як сфера економічної діяльності є відносно новою і тісно пов'язаною з етапами інноваційного розвитку людства. Адже формування туристичних потоків у сучасному вигляді стало можливим саме завдяки винайденню, упровадженню і поширенню нових видів транспорту. Сучасний туризм не уявити і без інформаційних технологій, які значно підвищили рівень доступності якісних туристичних послуг для широкого кола споживачів.

Незважаючи на все ще дуже вагому «природничу» складову частину, сучасний туризм щоразу більше залежний не лише від загальної, а й від спеціальної інфраструктури (закладів розміщення, харчування, розваг тощо), яка вимагає постійного вдосконалення і в поєднанні з туристичними об'єктами та потоками формує прогресивні форми територіальної організації – дестинації.

Водночас важливість соціальної складової частини регіональних туристичних систем та їхня сприйнятливість до зовнішніх загроз зумовлюють актуалізацію і проблеми безпеки туризму, розв'язок яких стає одним із ключових критеріїв високої якості туристичної послуги.

З огляду на це сучасна парадигма регіонального розвитку туризму, що базується на необхідності модернізації, на нашу думку, має охоплювати три найважливіші аспекти: інноваційний, інфраструктурний та безпековий.

Методологічні засади інноваційної складової частини модернізаційної парадигми доцільно розглядати насамперед у межах концепції чинників модернізації регіональних туристичних систем, а також оптимізації їхньої просторової структури, зокрема у процесі туристичної кластеризації [1]. Активізації інноваційної діяльності може бути досягнуто завдяки солідарному фінансуванню з боку приватного капіталу, місцевих бюджетів, джерел приватно-державного партнерства та закордонних інвесторів.

Проблеми інфраструктурного оновлення набувають особливої гостроти в умовах змін в інституціональній складовій частині регіональних суспільних систем, пов'язаних із посиленням ролі територіальних громад у процесах державотворення та децентралізації владних повноважень. Оскільки інфраструктурна модернізація має на меті удосконалене облаштування місця тимчасового перебування туриста – дестинації, то локалізується вона закономірно саме на місцевому рівні і потребує дослідження в контексті аналізу модернізації туристичного бізнесу регіону, зокрема його функціональних і просторових аспектів.

На особливу увагу заслуговує безпекова складова частина модернізаційної парадигми регіонального розвитку туризму. Зважаючи на позиції системного і синергійного підходу та ґрунтуючись на доробку вчених-безпекознавців [2], трактуємо безпеку туризму як стан функціонування регіональної туристичної системи у визначений період, що характеризується відсутністю загроз і дає можливість забезпечити стабільний розвиток цієї системи в майбутньому [1].

На наш погляд, безпека туризму є універсальною категорією, що має як економічний та соціальний, так і екологічний зміст, поєднує в собі забезпечення інтересів як виробників, так і споживачів туристичних послуг, а також об'єктів, на які спрямована туристична діяльність.

Отже, модернізаційну парадигму регіонального розвитку туризму, що базується на інноваційному розвитку, інфраструктурному оновленні та безпековому компоненті, може бути застосовано для пояснення засад регулювання процесів функціонування регіональних туристичних систем держави. Обґрунтувавши принципи, підходи і завдання модернізації регіональних туристичних систем та виокремивши суттєві риси інституціонального середовища, які на сучасному етапі зумовлюють розвиток туристичної сфери, можливо перейти до етапу практичного втілення розроблених методологічних основ. У цьому контексті доречно розробити і впровадити стратегію розвитку певного «пілотного» туристичного регіону на засадах модернізації.

Список використаних джерел

1. Голод А. П. Безпека регіональних туристичних систем: теорія, методологія та проблеми гарантування : монографія / А. П. Голод. – Львів : ЛДУФК, 2017. – 350 с.
2. Manunta G. Towards a Security Science through a Specific Theory and Methodology / G. Manunta // Thesis submitted for the degree of Doctor of Philosophy at the University of Leicester. – 341 p.